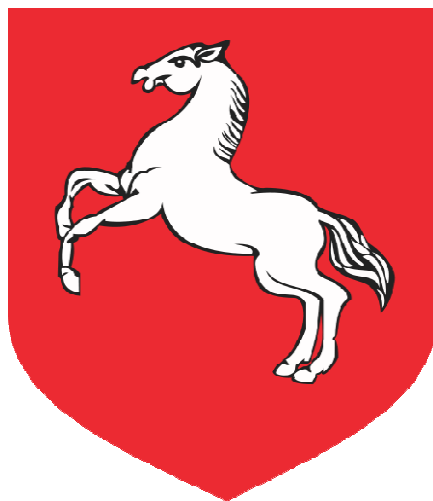

PREZYDENT MIASTA KONIN

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU
MIASTA KONIN**

na lata 2013 - 2032

Konin, 2013 r.

WYKONAWCA:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych

Ul. Wiązowa 1B/2, 62-002 Suchy Las
www.ekostandard.pl
email: ekostandard@ekostandard.pl
tel. 505-006-914, (61)652-23-80

AUTORZY OPRACOWANIA:

Robert Siudak
Katarzyna Lekowska

SPIS TREŚCI

SPIS TABEL	3
SPIS RYCIN	3
1. WSTĘP	4
2. CEL I ZADANIA PROGRAMU	5
3. SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZKIEGO	7
4. CHARAKTERYSTYKA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	9
5. STAN PRAWNY	13
5.1. USTAWY	13
5.2. ROZPORZĄDZENIA	13
5.3. AKTY PRAWNE UNII EUROPEJSKIEJ	17
6. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA	19
6.1. POŁOŻENIE	19
6.2. DEMOGRAFIA	19
6.3. GOSPODARKA I ROLINICTWO	20
6.4. KLIMAT	21
6.5. ZASOBY PRZYRODY	21
7. ILOŚĆ WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W MIEŚCIE	23
8. ASPEKTY FINANSOWE PROGRAMU	33
9. LOKALIZACJA SKŁADOWISK ODPADÓW AZBESTOWYCH	35
10. ZAŁOŻENIA ORGANIZACJI, KONTROLI I MONITORINGU PROGRAMU	36
11. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU	40
12. STRESZCZENIE	42
ZAŁĄCZNIK 1. OCENA STANU I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST (DZ. U. 2010, NR 162, POZ. 1089) - WZÓR	43
ZAŁĄCZNIK 2. INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST (DZ. U. 2011, NR 8, POZ. 31) - WZÓR	45
ZAŁĄCZNIK 3. WZÓR WNIOSKU O DOFINANSOWANIE	47

SPIS TABEL

TAB. 1. NAJWAŻNIEJSZE WYROBY AZBESTOWE I ZAWARTOŚĆ W NICH AZBESTU	9
TAB. 2. NAZWY WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I KODY ODPOWIADAJĄCYCH IM ODPADÓW	11
TAB. 3. ILOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA KONIN	20
TAB. 4. OBSZARY NATURA 2000 NA TERENIE MIASTA KONIN	22
TAB. 5. ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANYCH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W MIEŚCIE KONIN W 2013 ROKU	24
TAB. 6. ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANYCH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W MIEŚCIE KONIN W 2013 ROKU WG RODZAJU BUDYNKU [M²]	25
TAB. 7. ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANYCH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W MIEŚCIE KONIN W 2013 ROKU WG STOPNIA PILNOŚCI	27
TAB. 8. ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANYCH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA OGRÓDKACH DZIAŁKOWYCH W MIEŚCIE KONIN W 2013 ROKU	30
TAB. 9. WYKAZ ILOŚCI WYROBÓW AZBESTOWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA BUDYNKACH ADMINISTROWANYCH PRZEZ KONIŃSKĄ SPÓŁDZIELNIE MIESZKANIOWĄ	30
TAB. 10. WYKAZ DŁUGOŚCI SIECI WODOCIĄGOWEJ ZBUDOWANEJ Z RUR AZBESTOCEMENTOWYCH EKSPLOATOWANEJ PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SPÓŁKA Z O.O. W KONINIE	31
TAB. 11. WYKAZ ILOŚCI WYROBÓW AZBESTOWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A. W OBSZARZE MIASTA KONIN	32
TAB. 12. WYTYCZNE DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU LOKALNEGO DO SPORZĄDZENIA PLANÓW GOSPODARKI ODPADAMI	37
TAB. 13. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU	39
TAB. 14. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU USUWANIE AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU MIASTA KONIN	40

SPIS RYCIN

RYC. 1. LICZBA MIESZKAŃCÓW MIASTA KONIN NA PRZESTRZENI LAT 1995-2012	19
RYC. 2. FORMY ZAGOSPODAROWANIA GRUNTÓW W MIEŚCIE KONIN (%)	21
RYC. 3. FORMY ROLNICZEGO WYKORZYSTANIA GRUNTÓW W MIEŚCIE KONIN (%)	21
RYC. 4. ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANYCH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W POSZCZEGÓLNYCH OBRĘBACH MIASTA KONIN W 2013 ROKU [MG}	25
RYC. 5. ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANYCH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W MIEŚCIE KONIN W 2013 ROKU WG RODZAJU WŁASNOŚCI	25
RYC. 6. ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANYCH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W MIEŚCIE KONIN W 2013 ROKU WG RODZAJU BUDYNKU [M²]	27
RYC. 7. ILOŚĆ ZINWENTARYZOWANYCH WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W MIEŚCIE KONIN W 2013 ROKU WG STOPNIA PILNOŚCI	29
RYC. 8. SCHEMAT ILUSTRUJĄCY WSPÓŁPRACĘ ORGANÓW ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ, SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO, JEDNOSTEK INSPEKCYJNYCH I ORGANIZACJI SAMORZĄDOWYCH	36

1. WSTĘP

W związku ze stwierdzonymi właściwościami chorobotwórczymi włókien azbestu, stwarzającymi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, dnia 14 maja 2002 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła długofalowy program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Program został zaktualizowany w 2009 r., w którym 14 lipca Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032". Program na lata 2009-2032 jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w Programie pierwotnym.

Podstawowym celem programu krajowego jest oczyszczenie terytorium kraju z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat materiałów zawierających azbest do 2032 roku. Program zakłada, że jego realizacja będzie wymagała współpracy wielu jednostek i instytucji, zarówno na szczeblu centralnym, wojewódzkim, jak i regionalnym. Wszystkim uczestnikom Programu przypisano zadania, których wykonanie warunkuje osiągnięcie założonego celu.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Konina na lata 2013-2032 jest efektem realizacji założeń programu krajowego.

Niniejszy dokument jest oparty na aktualizacji inwentaryzacji azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Konina, którą przeprowadzono w lipcu 2013 r. *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Konina na lata 2013-2032* został opracowany w związku z nowymi uwarunkowaniami prawnymi, nowymi możliwościami finansowania oraz dotychczasową realizacją Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta. W ramach realizacji zamówienia wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji zostały wprowadzone do Bazy Wyrobów i Odpadów Zawierających Azbest prowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki.

2. CEL I ZADANIA PROGRAMU

Celem nadrzędnym Programu jest: *Eliminacja z obszaru miasta odpadów oraz materiałów zawierających azbest oraz ochrona zdrowia mieszkańców miasta przed szkodliwymi skutkami zdrowotnymi związanymi z użytkowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest do 2032 r.*

Celowi głównemu podporządkowano zadania (działania) szczegółowe, jakie należy wykonać w przyjętym w niniejszym dokumencie przedziale czasowym 2013-2032 r. Dla obszaru miasta Konin sformułowano następujące zadania:

1. Ustalenie rejonów spodziewanego wzrostu zagrożenia pyłem azbestu z uwagi na koncentrację występowania uszkodzeń lub technicznego zużycia wyrobów zawierających azbest.
2. Wystąpienie do odpowiednich jednostek o przeprowadzenie monitoringu zagrożonych rejonów (obiektów) i ustalenia stopnia emisji pyłu i włókien azbestu w przypadku ich stwierdzenia, przedstawienie wyników monitoringu na mapie miasta.
3. Podejmowanie w miarę potrzeby odpowiednich działań administracyjnych w stosunku do właścicieli lub zarządców obiektów szczególnie zagrożonych.
4. Współpraca z przedsiębiorstwami zajmującymi się usuwaniem wyrobów zawierających azbest (w tym wnikliwe analizowanie wniosków w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest, szczególnie w zakresie wyposażenia technicznego do prowadzenia takich prac oraz zatrudniania pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest), stworzenie i aktualizowanie rejestrów podmiotów zajmujących się zagospodarowaniem odpadów zawierających azbest na terenie miasta.
5. Prowadzenie lokalnej polityki społecznej w zakresie dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest (program dofinansowywania usuwania odpadów zawierających azbest przez osoby fizyczne).
6. Aktualizacja programu usuwania azbestu.
7. Sukcesywne dokonywanie przeglądów technicznych obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta stosownie do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) i sukcesywne usuwanie tych wyrobów w zależności od wyników oceny.
8. Rozpowszechnienie informacji wśród mieszkańców miasta na temat obowiązku wypełnienia przez właścicieli obiektów budowlanych arkuszy oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) i złożenia ich do właściwego urzędu.
9. Przeprowadzenie akcji informacyjnej wśród właścicieli, zarządców lub użytkowników miejsc, w których jest lub był wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest (przygotowanie folderów informacyjnych dotyczących dokonywania przeglądu technicznego tych wyrobów oraz dokonania oceny stanu i możliwości ich bezpiecznego użytkowania).
10. Współpraca z Nadzorem Budowlanym, wymiana informacji między organami (coroczna) dotycząca ocen wyrobów zawierających azbest oraz zgłoszeń prac przy naprawie lub ich usunięciu.
11. Wyznaczenie w urzędzie miasta osób odpowiedzialnych za nadzorowanie realizacji programu usuwania azbestu na ich terenie, kontakt z osobami prawnymi i fizycznymi, udzielanie informacji na temat:
  - przepisów regulujących postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest;
  - dokumentów jakie należy wypełnić, żeby spełnić obowiązek inwentaryzacyjny; procedur usuwania, zabezpieczania, wywożenia i składowania azbestu;

- firm mających prawo wykonywać prace związane z usuwaniem materiałów zawierających azbest na terenie miasta;
  - środków na dofinansowanie usunięcia wyrobów zawierających azbest;
  - lokalizacji składowisk odpadów niebezpiecznych, na które można wywozić materiały zawierające azbest.
12. Sporządzenie i aktualizowanie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest, w układzie 3-ch grup pilności (jak w arkuszach ocen).
  13. Przekazanie zebranych informacji (zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest) wraz z arkuszami ocen, do urzędu nadzoru budowlanego w mieście.
  14. Podjęcie działań w celu zabezpieczenia środków z budżetu miasta na realizację założonych celów, podjęcie współpracy w celu pozyskania informacji na temat preferencyjnych kredytów ekologicznych na usuwanie wyrobów azbestowych w bankach.

3. SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZKIEGO

Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Włóknistą odmianę minerałów cechuje charakterystyczna struktura w postaci wiązek włókien (w istocie wydłużonych rurek). Długość wiązek wynosi od dziesiątych części milimetra do 10 cm. Azbesty poddawane obróbce mogą rozpaść się na mniejsze cząstki. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien azbestu, zawieszonych w powietrzu. Jeśli włókna azbestu nie są uwalniane do powietrza minerał ten nie stanowi zagrożenia zdrowotnego dla ludzi. Na wystąpienie negatywnych skutków zdrowotnych wywołanych azbestem wpływają: rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien, stężenie w wdychanym powietrzu, czas trwania narażenia.

Liczne badania dowiodły, że na biologiczną agresywność pyłu azbestowego wpływa przede wszystkim średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 mikrometrów, przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 mikrometrów, zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 mikrometrów, mają grubość mniejszą od 3 mikrometrów, a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3:1. Wielkość włókien azbestu uzależniona jest od rodzaju minerału. Azbest można podzielić zasadniczo na dwie grupy minerałów tj. serpentynów i amfiboli. Do azbestów serpentynowych należy głównie jedna odmiana azbestu - azbest chryzotylowy. Jest on wydobywany i stosowany w największych ilościach. Spośród azbestów amfibolowych przemysłowe znaczenie mają dwie odmiany: azbest amosytowy i krokidolitowy. Istnieją jeszcze inne odmiany azbestu amfibolowego, np. antofyllit, tremolit i aktynolit, które nie posiadają znaczenia przemysłowego. Do minerałów azbestopodobnych należą: attapulgit, sepiolit, talk włóknisty, wollastonit, serpentynie włóknisty, antrygoryt włóknisty oraz zeolity włókniste.

Azbest posiada szczególne właściwości fizyczno-chemiczne, które sprawiły, że znalazł on zastosowanie w produkcji wielu elementów. Do tych właściwości należą: odporność na wysoką temperaturę, odporność na chemikalia, kwasy, zasady, wodę morską, odporność na ścieranie, duża sprężystość i wytrzymałość mechaniczna, elastyczność, izolacja termiczna i elektryczna oraz słabe przewodnictwo ciepła.

Ze względu na to, że włókna azbestu chryzotylowego są łatwiej zatrzymywane w górnych partiach układu oddechowego, w porównaniu z włóknami azbestów amfibolowych, narażenie na kontakt z azbestem amfibolowym niesie ze sobą większe ryzyko zachorowania. Z tego względu od 1985 r. zaprzestano stosowania w Polsce azbestu krokidolitowego.

Szkodliwe działanie azbestu polega na długotrwałym drażnieniu tkanki miękkiej, ma więc charakter fizyczny, a nie chemiczny. Obecnie nie wiadomo jaka minimalna ilość pyłu azbestowego wywołuje choroby. Mimo istnienia normatywów higienicznych dla stężenia włókien azbestu w powietrzu nie można określić dawki progowej pyłu dla działania rakotwórczego azbestu. Wiadomo jednak, że im więcej włókien azbestu wdychanych jest do układu oddechowego, tym większe ryzyko choroby. Oznacza to, że zachorować mogą nie tylko osoby, które miały długotrwały kontakt z azbestem w związku z wykonywaną pracą, ale i te, które oddychały powietrzem z włóknami azbestowymi przez krótki czas.

Narażenie zawodowe na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób układu oddechowego:

- pylicy azbestowej (azbestozy) – jest to proces zwłóknienia tkanki płucnej występujący u osób zawodowo narażonych na pył azbestowy; procesy te przebiegają bardzo wolno, przeważnie pierwsze objawy uwidaczniają się dopiero po około 10 latach, a sama azbestoza nierzadko wykrywana jest 20 lat po pierwszym kontakcie z azbestem;
- łagodnych zmian opłucnowych;
- raka płuc (najpowszechniejszego nowotworu złośliwego, powodowanego przez azbest);
- międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej, nowotworów o wysokiej złośliwości.

Przy narażeniu komunalnym na pył azbestowy głównym skutkiem zdrowotnym, który należy brać pod uwagę, jest międzybłoniak opłucnej i otrzewnej. W zależności od poziomu ekspozycji, może być obserwowany wzrost ryzyka raka płuc.

Dopuszczalne stężenie pyłu azbestu w powietrzu atmosferycznym w Polsce wynosi 1000 włókien/m³ powietrza w pomiarach 24-godzinnych. Przeprowadzone badania kontrolne środowiskowych stężeń włókien azbestu w aglomeracjach wielkomiejskich wykazały najwyższe, ponadnormatywne stężenia przy węzłach komunikacyjnych zlokalizowanych w dużych ośrodkach miejskich: Warszawie, Katowicach i Łodzi.

Efektom narażenia komunalnego na azbest jest wzrost występowania zmian opłucnowych, szczególnie uwapnionych zmian opłucnej oraz zwiększone ryzyko międzybłoniaka opłucnej. Nie ma w Polsce dokładnych danych dotyczących liczby osób, w przeszłości narażonych zawodowo, oraz w przeszłości i obecnie narażonych środowiskowo. Nadal istnieje skażenie środowiska pyłem azbestu, pochodzącym z tak zwanych dzikich wysypisk odpadów - szczególnie w lasach i odkrytych wyrobiskach. Nadal ma miejsce pylenie, w coraz większym stopniu, z uszkodzonych powierzchni płyt na dachach i elewacjach budynków.

Ze względu na swoją niezniszczalność oraz specyficzne właściwości azbest wprowadzony do środowiska otaczającego człowieka utrzymuje się w nim przez czas nieokreślony. Podstawowymi źródłami przedostawania się azbestu do środowiska w wyniku działalności człowieka jest: transport, a także usuwanie oraz przeróbka odpadów przemysłowych. Źródła te można podzielić na następujące grupy:

- źródła naturalne: zanieczyszczenie skorupy ziemskiej, zanieczyszczenie azbestem eksploatowanych złóż węgla kamiennego, rud miedzi, kamieni budowlanych oraz zanieczyszczenie wód przepływających przez złoża zawierające azbest. Rakotwórcze włókna są wszechobecne z powodu wietrzenia i korozji formacji geologicznych, a także z powodu działalności człowieka. W praktyce naturalne źródła mają mniejsze znaczenie ze względu na znaczne rozproszenie oraz występowanie na terenach stosunkowo rzadko zaludnionych, podczas kiedy inne źródła, które są związane z działalnością człowieka mają miejsce zwykle na terenach o dużej gęstości zaludnienia;
- źródła związane z przetwarzaniem azbestu- zakłady przetwórstwa i produkcji azbestu, kopalnie;
- zanieczyszczenie powietrza spowodowane przez stosowanie wyrobów zawierających azbest - dotyczy głównie korozji płyt azbestowo-cementowych, eternitu, na którą duży wpływ mają kwaśne deszcze, a także inne toksyczne substancje występujące w powietrzu atmosferycznym;
- odpady przemysłowe, które mają związek z przetwórstwem azbestu. Tutaj bardzo istotnym problemem w ochronie środowiska jest niewłaściwe zagospodarowanie składowiska odpadów azbestowych (praktycznie niezniszczalne włókna azbestu);
- źródła wewnątrz pomieszczeń, czyli np.: izolacje zawierające azbest, urządzenia klimatyzacyjne, grzewcze, wentylacyjne.

Prawidłowe zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest zapewnia bezpieczeństwo jedynie przez ok. 30 lat. Potem stan techniczny większości z nich nieuchronnie pogarsza się. Dlatego jedynym sposobem wykluczenia niebezpieczeństwa związanego z azbestem jest jego stopniowe usuwanie z otoczenia i co bardzo ważne usuwanie z zachowaniem zasad bezpieczeństwa pracy oraz ochrony środowiska.

Poważny niepokój musi budzić fakt, że usuwanie obecnie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy, zwiększa tylko zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców kraju.

Obecnie nie ma dowodów świadczących o tym, że azbest wchłonięty drogą pokarmową, np. w wodzie, jest szkodliwy dla zdrowia. Zarówno raport WHO jak i stanowisko Państwowego Zakładu Higieny są w tej sprawie jednoznaczne. Dlatego zastępowanie rur azbestowo-cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe.

4. CHARAKTERYSTYKA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Właściwości fizykochemiczne azbestu powodowały, że był stosowany w ponad kilku tysiącach wyrobów zawierających azbest, a najbardziej rozpowszechniony w wyrobach budowlanych, energetyce, przemyśle chemicznym i transporcie. Do najważniejszych wyrobów azbestowych należą:

- Wyroby azbestowo-cementowe produkowane z azbestów chryzotylowego i amfibolowych, takie jak: płyty faliste, obudowy, płyty Karo, płyty warstwowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe i elewacyjne zawierające od 10 do 35% azbestu. Wyroby te są ogniotrwałe, odporne na korozję i gnicie, wytrzymałe na działania mechaniczne.
- Wyroby izolacyjne stosowane do izolacji kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych, a także ubrań i tkanin ognioodpornych. Należą do nich: wata, włóknina, sznury, przędza, tkaniny termoizolacyjne, taśmy. Zawierają one, w zależności od przeznaczenia, od 75 do 100% azbestu, głównie chryzotyłu.
- Wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe, szczeliwa plecione. Najbardziej powszechnymi wyrobami uszczelniającymi były płyty azbestowo-kauczukowe, które charakteryzują się odpornością na podwyższoną temperaturę, wytrzymałością na ściskanie, nieznacznym odkształceniem trwałym, dobrą elastycznością. Płyty mogą być zbrojone. Szczeliwa plecione były stosowane do uszczelniania części pracujących w wysokich temperaturach, a także w środowisku wody, pary wodnej, gazów obojętnych i aktywnych, kwasów organicznych i nieorganicznych, smarów, olejów, rozpuszczalników, gazów spalinowych, ługów, roztworów soli.
- Wyroby cierne, takie jak: okładziny cierne i taśmy hamulcowe, stosowane do różnego typu hamulców. Azbest chryzotylowy stosowany do ich produkcji chronił elementy robocze przed zbytnim przegrzaniem.
- Wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe, zawierające od 20 do 40% azbestu.

Poza tym azbest stosowny był w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym do filtracji, jako wypełniacz do lakierów, do izolacji przewodów grzewczych.

Tab. 1. Najważniejsze wyroby azbestowe i zawartość w nich azbestu

WYROBY	PRZYBLIŻONA ZAWARTOŚĆ AZBESTU [% WAG]	RODZAJ AZBESTU	UWAGI
Wyroby azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie	10-15	chryzotyl amozyt krokidolit	kompozycje azbestowe (związane) z cementem portlandzkim
Wyroby azbestowo-cementowe obejmujące rury ciśnieniowe, kanalizacyjne i wodociągowe	12-15	chryzotyl krokidolit amozyt	kompozycje azbestowe (związane) z cementem portlandzkim
Ognioodporne płyty izolacyjne	25-40	amozyt chryzotyl	kompozycje azbestowe (związane) z cementem portlandzkim lub z uwodnionym krzemianem wapnia albo też z zasadowym węglanem magnezu
Wyroby izolacyjne łącznie z izolacjami natryskowymi	12-100	amozyt chryzotyl krokidolit	luźne mieszaniny włókien azbestowych z materiałami nieorganicznymi: z cementem, gipsem, z krzemianem wapnia, węglanem magnezu, ziemią krzemkową

WYROBY	PRZYBLIŻONA ZAWARTOŚĆ AZBESTU [% WAG]	RODZAJ AZBESTU	UWAGI
Złącza i uszczelki	25-85	chryzotyl krokidolit	kompozycje azbestowe (związane) z elastomerami, włókiennicze wyroby azbestowe plecione
Materiały cierne, wyroby włókiennicze	65-100	chryzotyl krokidolit	włókiennicze wyroby azbestowe takie jak przędza, rowingi, ubranie, taśmy, węże
Płytki i wykładziny podłogowe	5-7,5	chryzotyl	kompozycje azbestowe (związane) z gumą termoplastyczną
Wyroby z mas plastycznych i obudowy akumulatorów	55-70	chryzotyl	kompozycje azbestowe związane z gumą termoplastyczną i gumą termoodporną
Wypełniacze, wzmocnienia i wyroby z nich produkowane (wojłok, karon, papier, filtry do wina i piwa, kity, kleje, powłoki ochronne itp.	25-89	chryzotyl krokidolit	kompozycje azbestowe(związane) z różnymi masami plastycznymi lub z masami bitumicznymi

KLASYFIKACJA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu:

(1) **Klasa I** obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m³ definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW oraz materiały i wykładziny cierne. Ocena wielkości produkcji wymienionych wyrobów oraz ilości aktualnie użytkowanych jest niemożliwa do przeprowadzenia.

(2) **Klasa II** obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³ definiowane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów najbardziej w Polsce rozpowszechnione są płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty azbestowo-cementowe „karo” stosowane jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym na osiedlach miejskich. W znacznie mniejszych ilościach produkowane i stosowane były inne wyroby azbestowo-cementowe, z których należy wymienić przede wszystkim rury służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypy.

ZASTOSOWANIE WYROBÓW AZBESTOWYCH W BUDOWNICTWIE MIESZKANIOWYM

Do zastosowania w budownictwie mieszkaniowym wyrobów twardych (azbestocement-10-15% zawartości azbestu) należy zaliczyć:

- elewacje ścian;
- pokrycia dachowe;
- rury azbestowo-cementowe;
- materiały ognioochronne do konstrukcji budynków.

Do prac elewacyjnych stosowano następujące materiały:

- płyty barwne, autoklawizowane typu Acekol, Kolorys, Pikolorys;
- płyty azbestowo-cementowe, prasowane płaskie okładzinowe;
- płyty lignocementowe modyfikowane;
- płyty prasowane typu Karo.

Do prac dachowych stosowano następujące materiały:

- płyty faliste, płyty azbestowo-cementowe oraz gąsiori;
- płyty prasowane typu Karo.

Rury azbestowo-cementowe stosowano jako:

- rury ciśnieniowo-wodociągowe (woda pitna);
- rury (grawitacyjne) kanalizacyjno-ścieki bytowo-gospodarcze.

Stosowanymi materiałami ogniochronnymi (wyroby twarde i wyroby miękkie zawierające azbest) do konstrukcji budynków były:

- płyty ogniochronne „Sokalit”;
- płyty ogniochronne „Pyral”;
- tynki z dodatkiem azbestu;
- natryski masy ogniochronnej z azbestem na konstrukcje budynków.

Tynki z dodatkiem azbestu oraz natryskowe masy ogniochronne stosowane były jako izolacje termiczne (ogniodoporne) i akustyczne w obiektach użyteczności publicznej (sale koncertowe, sale kinowe).

Tab. 2. Nazwy wyrobów zawierających azbest i kody odpowiadających im odpadów

KOD WYROBU	RODZAJ WYROBU ZAWIERAJĄCEGO AZBEST	KOD ODPADU POWSTAJĄCEGO Z WYROBU	JEDNOSTKA	PRZELICZNIK NA [KG]
W01	płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie	17 06 05	m ² , kg	11
W02	płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa	17 06 05	m ² , kg	11
W03	rury i złącza azbestowo-cementowe	17 06 05	mb, kg	40
W04	izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest	17 06 01	m ³ , kg	300
W05	wyroby cierne azbestowo-kauczukowe	16 01 11	kg	
W06	przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione (tkaniny i odzież ochronna)	15 02 02	kg	
W07	szczeliwa azbestowe	17 06 01	kg	
W08	taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki	17 06 01	kg	
W09	wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych	17 06 01	kg	
W10	papier, tektura	17 06 01	m ² , kg	1,5
W11	inne wyroby zawierające azbest, osobno niewymienione			
W11.1	otuliny azbestowo-cementowe	17 06 01	mb, kg	6
W11.2	kształtki azbestowo-cementowe budowlane (przewody wentylacyjne, podokienniki, osłony kanałów spalin)	17 06 05	m ² , kg	15

KOD WYROBU	RODZAJ WYROBU ZAWIERAJĄCEGO AZBEST	KOD ODPADU POWSTAJĄCEGO Z WYROBU	JEDNOSTKA	PRZELICZNIK NA [KG]
W11.3	kształtki azbestowo-cementowe elektroizolacyjne	16 02 13	kg	
W11.4	płytki PCV	17 09 03	m ² , kg	5
W11.5	płyty ogniochronne	17 06 01	m ² , kg	20
W11.6	papy, kity i masy hydroizolacyjne	17 09 03	kg	
W11.7	sprzęt gospodarstwa domowego	20 01 35	kg	
W11.8	ubrania robocze, maski, filtry zanieczyszczone azbestem	15 02 02	kg	
W11.9	inne wyżej niewymienione		kg	

5. STAN PRAWNY

Poniżej zamieszczono wykaz obowiązujących aktów prawnych dotyczących usuwania wyrobów zawierających azbest.

5.1. USTAWY

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 j.t. ze zm.)
2. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 j.t. ze zm.)

Zakazuje wprowadzania na polski obszar celny wyrobów zawierających azbest, azbestu, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątek stanowi tylko azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzania na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ww. ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister Gospodarki w drodze rozporządzenia. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób niegroźący zdrowiu ludzi i zanieczyszczaniu środowiska.

3. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 j.t., ze zm.)

Określa warunki przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów.

4. Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2011 r. Nr 63, poz. 322, ze zm.)

Ustawa określa warunki lub zakazy produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji chemicznych w ich postaci własnej, jako składników mieszanin lub w wyrobach, celem ochrony zdrowia człowieka oraz środowiska przed szkodliwym działaniem tych substancji. Jest także aktem prawnym wdrażającym do prawa polskiego przepisy Rozporządzenia 1272/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin.

5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21)

Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 j.t.)

Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa zawiera szereg istotnych i ważnych postanowień dotyczących m.in.:

- państwowego monitoringu środowiska, jako systemu pomiaru, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku;
- opracowania programów zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska, w tym gospodarki odpadami;
- ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska;

- kar i odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony.

Azbest zgodnie z art. 160 ww. ustawy należy do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska. Substancje te powinny podlegać sukcesywnej eliminacji zgodnie z art. 162 ustawy. Występowanie substancji zawierających azbest powinno zostać udokumentowane, a informacje o rodzaju i miejsca występowania powinny być przekazywane do wojewody, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta zgodnie z rozporządzeniami wykonawczymi do prawa ochrony środowiska.

7. Ustawa z dnia 27 lipca 2001. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2001 r., Nr 100, poz. 1085, ze zm.)

Ustawa reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. W art. 54 ustawa odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, modyfikując i rozszerzając jej ustalenia dotyczące wykonawców prac polegających na usuwaniu i transporcie wyrobów zawierających azbest (odpadów niebezpiecznych). Ustawa równocześnie udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, dla określenia w drodze rozporządzenia i w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw środowiska - sposobów i warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest.

8. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 227, poz. 1367, ze zm.)

Ustawa określa zasady prowadzenia działalności w zakresie krajowego i międzynarodowego przewozu drogowego, kolejną i żegluga śródlądową towarów niebezpiecznych oraz organy i jednostki realizujące zadania związane z tym przewozem.

9. Ustawa z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz. U. z 1983 r. Nr 35 poz. 163 ze zm.)
10. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21 poz. 94 j.t. ze zm.)
11. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 881 ze zm.)
12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 j.t. ze zm.)
13. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2001 r. Nr 122, poz. 695)
14. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981 ze zm.)
15. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. Nr 391 j.t. ze zm.)
16. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.)
17. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., , poz. 1235 j.t.).

5.2. ROZPORZĄDZENIA

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)

Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy;
- 06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu;
- 10 11 81* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła);
- 10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych;

- 15 01 11* - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi;
- 16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest;
- 16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające azbest;
- 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest;
- 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. Nr 249, poz. 1674)

Określa zakres informacji dotyczących składu i właściwości komunalnych osadów ściekowych oraz wzory formularzy do sporządzania i przekazywania zbiorczego zestawienia odpowiednich danych.

3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 196, poz. 1217)

Stawki opłaty za umieszczenie odpadów zawierających azbest na składowisku wynoszą:

- 06 07 01* - odpady azbestu z elektrolizy 45,91 zł/t;
- 06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu 45,91 zł/t;
- 10 11 81* - odpady zawierające azbest 45,91 zł/t;
- 10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów azbestowo-cementowych 45,91 zł/t;
- 16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest 45,91 zł/t;
- 16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające azbest 45,91 zł/t;
- 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest 0 (100,0*) zł/t;
- 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest 0 (100,0*) zł/t.

*Wysokość jednostkowej stawki opłaty, którą stosuje się w przypadku ustalania opłaty podwyższonej lub administracyjnej kary pieniężnej (zgodnie z art. 293 oraz 309 ustawy - Prawo ochrony środowiska)

4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595)

W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady o następujących kodach:

- 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest;
- 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Odpady te mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Nie można natomiast mieszać tych odpadów i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.

5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. 2013.523)

Określa m.in. wymagania dotyczące składowania odpadów zawierających azbest.

6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126)

Określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (zwanego "planem bioz") oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (wyroby zawierające azbest).

7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykonywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji i urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31)

8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004r. Nr 71 poz. 649 ze zm.)

Nakłada na właścicieli lub zarządców obiektów, urządzeń budowlanych, instalacji przemysłowych lub innych miejsc zawierających azbest obowiązek okresowej kontroli stanu tych wyrobów oraz sporządzenia oceny stanu i możliwości użytkowania wyrobów zawierających azbest zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia (Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest). Pierwsza kontrola powinna być przeprowadzona w terminie do 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Ww. podmioty przechowują 1 egz. Oceny (łącznie ze stosowną dokumentacją), a drugi egz. Oceny przekazują właściwemu organowi nadzoru budowlanego, w terminie 30 dni od daty sporządzenia oceny.

9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 ze zm.)
10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR (Dz. U. 2012 Nr 192)
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. Nr 183, poz. 1896)
12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1996 r. w sprawie wykazu jednostek upoważnionych do przeprowadzania badań materiałów i procesów technologicznych w celu ustalenia stopnia ich szkodliwości dla zdrowia oraz zakresu tych badań (Dz. U. Nr 101, poz. 473 ze zm.)
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 109, poz. 704 ze zm.)
14. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego (Dz. U. Nr 138, poz. 1554)
15. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 108, poz. 953 ze zm.)
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055)
17. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie sposobu dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (Dz. U. Nr 132, poz. 1121)
18. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. Nr 32, poz. 262)
19. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401)
20. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 86)
21. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. Nr 81, poz. 716)
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów (Dz. U. Nr 298, poz. 1771)
23. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbecie (Dz. U. Nr 189 poz. 1603)
24. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (Dz. U. Nr 291, poz. 1714)
25. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824)

26. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 249, poz. 1673)
27. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2013, poz. 24)
28. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2013, poz. 25)

5.3. AKTY PRAWNE UNII EUROPEJSKIEJ

1. Konwencja Nr 162 Konferencji Ogólnej Międzynarodowej Organizacji Pracy z dnia 24 czerwca 1986 r. - dotycząca bezpieczeństwa w stosowaniu azbestu
2. Zalecenia Międzynarodowej Organizacji Pracy Nr 172 z dnia 24 czerwca 1986 r. dotyczące ochrony pracowników przed działaniem azbestu
3. Dyrektywa Rady Nr 80/1107/EWG z dnia 27 listopada 1980 r. w sprawie ochrony osób narażonych na ekspozycje szkodliwych substancji (ze zmianami wynikającymi z dyrektywy Nr 91/322/EWG z dnia 29 maja 1991 r.)
4. Dyrektywa Rady Nr 83/477/EWG z dnia 19 września 1983 r. o ochronie pracowników przed zagrożeniem związanym z narażeniem na działanie azbestu w pracy (znowel. Dyrektywa Rady Nr 91/382/EWG)
5. Dyrektywa Rady Nr 90/394/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie ochrony pracowników przed narażeniem na czynniki rakotwórcze w środowisku pracy (znowelizowana Dyrektywa Rady Nr 99/38/WE)
6. Dyrektywa Rady Nr 91/382/EWG z dnia 25 czerwca 1991 r. o dopuszczalnym stężeniu włókien azbestu (uzupełnienie do Dyrektywy Nr 83/477/EWG)
7. Dyrektywa Rady Nr 94/33/EWG z dnia 22 czerwca 1994 r. w sprawie ochrony młodocianych w miejscu pracy
8. Dyrektywa Rady Nr 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów
9. Dyrektywa Rady Nr 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zasad prawa, przepisów i środków administracyjnych krajów członkowskich Wspólnoty Europejskiej, jak również odnoszących się do ograniczeń w zakresie handlu i stosowania substancji niebezpiecznych
10. Dyrektywa Rady Nr 83/478/EWG z dnia 19 września 1983 r. w sprawie ujednoczenia ustawodawstwa, przepisów i postanowień krajów członkowskich
11. Dyrektywa Rady Nr 85/610/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. jako uzupełnienie do Dyrektywy Nr 76/769/EWG
12. Dyrektywa Rady Nr 89/391/EWG a dnia 12 czerwca 1987 r. o ochronie bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy
13. Dyrektywa Rady Nr 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczenia środowiska azbestem
14. Dyrektywa Rady Nr 89/106/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżania ustawodawstwa, przepisów i postanowień administracyjnych krajów członkowskich, dotyczących produktów budowlanych
15. Dyrektywa Rady Nr 91/659/EWG z dnia 3 grudnia 1991 r. w sprawie zbliżania ustawodawstwa, przepisów i postanowień administracyjnych krajów członkowskich, dotyczących wprowadzania ograniczeń w zakresie rozprowadzania na rynku i stosowania niebezpiecznych substancji i wyrobów technicznego zastosowania.
16. Dyrektywa Rady Nr 84/360/EWG z dnia 28 czerwca 1984 r. w sprawie zanieczyszczeń środowiska przez zakłady przemysłowe
17. Dyrektywa Rady Nr 98/24/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r. w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed niebezpieczeństwem związanym ze środkami chemicznymi w miejscu pracy
18. Dyrektywa Rady 99/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów
19. Dyrektywa Rady 91/689/WE z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych
20. Rozporządzenie Rady 259/93 z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie Wspólnoty, do Wspólnoty i poza jej obszar

21. Dyrektywa Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. nowelizująca Dyrektywę 85/337/EWG w sprawie oceny oddziaływania niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć na środowisko
22. Dyrektywa Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli
23. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny skutków oddziaływania na środowisku niektórych planów i programów
24. Dyrektywa Rady 91/692/WE z dnia 23 grudnia 1991 r. w sprawie normalizacji i racjonalizacji sprawozdań dotyczących realizacji niektórych Dyrektyw Rady dotyczących środowiska

6. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

6.1. POŁOŻENIE

Miasto Konin leży we wschodniej części Wielkopolski w Dolinie Konińskiej nad rzeką Wartą. Miasto znajduje się w granicach 3 jednostek geograficznych (wg B. Krygowskiego 1961):

- Pradoliny Warszawsko-Berlińska (na odcinku konińskim obejmującym dolinę Warty);
- Wysoczyzny Gnieźnieńskiej z Równiną Kleczewską stanowiącą jej subregion;
- Wysoczyzny Tureckiej z Równiną Rychwalską i Pagórkami Złotogórskimi.

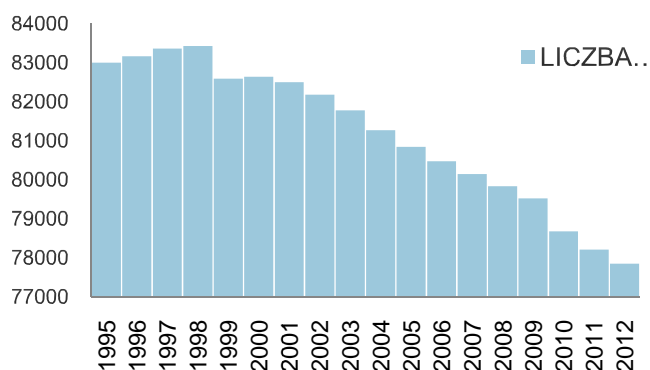
Administracyjnie Konin leży we wschodniej części województwa wielkopolskiego w odległości ok. 100 km od Poznania, ok. 57 km od Kalisza i ok. 208 km od Warszawy. Konin jest miastem na prawach powiatu oraz siedzibą władz powiatu konińskiego. Ze wszystkich stron sąsiaduje z gminami powiatu konińskiego: od północy sąsiaduje z gminą Ślesin, od wschodu z gminami Kramsk i Krzymów, od południa z gminą Stare Miasto, od zachodu z gminami Golina i Kazimierz Biskupi.

Powierzchnia miasta wynosi 82 km².

6.2. DEMOGRAFIA

Według stanu na koniec roku 2012 miasto zamieszkiwało 77 847 osób, średnia gęstość zaludnienia wynosiła 947 osób/km². Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia liczba mieszkańców ulegała zmniejszaniu, co można zaobserwować na rycinie 1. Na terenie miasta w ostatnich latach obserwuje się malejący przyrost naturalny i tak w 2010 roku wynosił on 171, w 2011 - 42, natomiast w 2012 -23 osoby¹.

Ryc. 1. Liczba mieszkańców miasta Konin na przestrzeni lat 1995-2012

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Saldo migracji w 2012 roku w mieście wyniosło -453 osoby, gdy w 2011 wyniosło -503. Obserwuje się duży udział osób w wieku produkcyjnym w strukturze wiekowej ludności. W ciągu ostatnich trzech lat (2010-2012) utrzymuje się on średnio na poziomie 64,4%. Wartość ta nieznacznie przewyższa średnią liczbę osób w wieku produkcyjnym dla całego kraju.

¹źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

W strukturze ludności miasta Konin w 2012 roku przeważały kobiety, stanowiły one 52,4% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Mężczyźni stanowili zatem 47,6%. Równocześnie wskaźnik feminizacji w roku 2012 (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) przyjął wartość 110, kształtując się tym samym poniżej średniej wartości dla kraju (106)².

6.3. GOSPODARKA I ROLINICTWO

Obecnie Konin stanowi znaczący w województwie i kraju ośrodek przemysłu energetycznego (Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin SA), metalowo-maszynowego (Fabryka Urządzeń Górnictwa Odkrywkowego); jedyna w kraju huta Aluminium (Konin-Impexmetal S.A.), rolno-spożywczego (VIN-KON SA, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Koninie), przemysłu materiałów budowlanych (Konińskie Przedsiębiorstwo Budowlane S.A., Konińskie Przedsiębiorstwo Drogowe S.A.- obecnie POL-DRÓG S.A.). Z dużym powodzeniem na konińskim rynku gospodarczym rozwija się prywatny sektor małych i średnich przedsiębiorstw.

Tab. 3. Ilość przedsiębiorstw działających na terenie miasta Konin

JEDNOSKI	2010	2011	2012
Ogółem	8358	8115	8327
Sektor publiczny	192	189	191
Sektor prywatny	8166	7926	8136

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

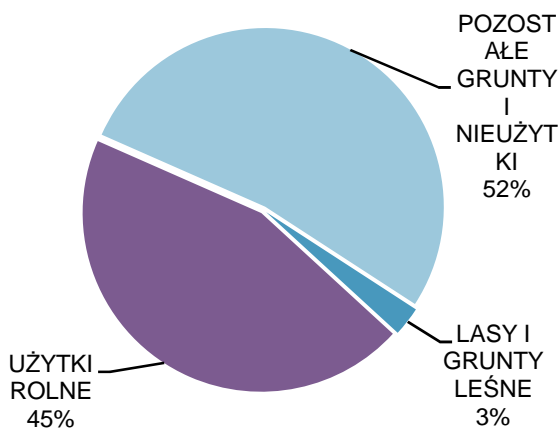
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły w 2012 roku 97,7% zarejestrowanych podmiotów. Najwięcej zarejestrowanych podmiotów należało do sekcji: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (28,1%), budownictwo (11%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (9,6%), przetwórstwo przemysłowe (7,9%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (7%) oraz transport i gospodarka magazynowa (5,7%)³.

Miasto Konin zajmuje powierzchnię 8223 ha, z czego 45% stanowią użytki rolne. Niewielki jest udział lasów i gruntów leśnych, które stanowią 3,2%. Pozostałe grunty zurbanizowane i nieużytki zajmują 52% powierzchni miasta.

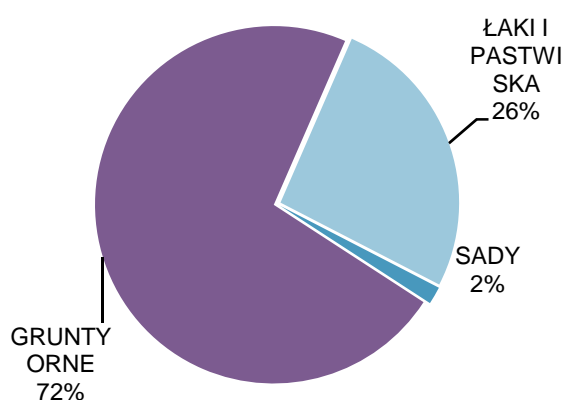
²Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

³źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Ryc. 2. **Formy zagospodarowania gruntów w mieście Konin (%)**

Ryc. 3. **Formy rolniczego wykorzystania gruntów w mieście Konin (%)**

Źródło: Wydział Geodezji i Katastru, Urząd Miejski w Koninie (stan na luty 2010)

Wśród użytków rolnych największą część stanowią grunty orne, zajmują one 2 438 ha. Na poziomie 26% kształtuje się powierzchnia łąk i pastwisk (878 ha). Najmniejszy procent udziału mają sady, zaledwie 2% ogólnej powierzchni użytków rolnych (ryc.3.)

6.4. KLIMAT

Umiarkowany klimat miasta Konin z łagodnymi zimami cechuje niski roczny poziom opadów atmosferycznych, duża ich intensywność w krótkim okresie oraz niskie temperatury w okresie wczesnowiosennym. Średnio w ciągu roku występuje ok. 50 dni słonecznych i ok. 130 pochmurnych. Średnia temperatura powietrza waha się w granicach + 8°C. Przeciętny okres zalegania pokrywy śnieżnej wynosi od 38 do 60 dni.

Najczęściej podobnie jak na całym obszarze Wielkopolski obserwowane są tu wiatry zsektora zachodniego, głównie z kierunku SW i W. Nieco mniejszą częstością występowania cechują się wiatry z kierunku NE i E oraz NW. Stosunkowo najrzadziej pojawiają się wiatry z kierunku N i SE. Średnia roczna prędkość wiatru nie przekracza 3,0 m/s. Największe prędkości wiatru są notowane w zimie i wiosną, a najmniejsze latem.

6.5. ZASOBY PRZYRODY

Na terenie miasta można wydzielić trzy obszary chronionego krajobrazu⁴. Są to:

- Goplańsko-Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu - który swoim zasięgiem obejmuje okolice jeziora Pątnowskiego oraz tereny miasta położone po wschodniej stronie kanału Warta-Gopło;
- Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu - na terenie Konina w jego obrębie znalazł się jedynie niewielki kompleks leśny na południowym brzegu jeziora Gostawskiego oraz zachodnia część osiedla Chorzeń;
- Złotogórski Obszar Chronionego Krajobrazu - z zalesionymi starą dąbrową, pagórkami osiagającymi wysokość 187 m n.p.m. i deniwelacjami rzędu 100 m, przylegający do granic miasta w części południowo-wschodniej.

⁴ źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla miasta Konina na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017

Na terenie miasta Konin występują dwa obszary Natura 2000. Są to jeden obszary specjalnej ochrony ptaków oraz jeden specjalny obszar ochrony siedlisk.

Tab. 4 **Obszary Natura 2000 na terenie miasta Konin**

L.P.	KOD	NAZWA	TYP OBSZARU CHRONIONEGO	POWIERZCHNIA [ha]	POW. NA TERENIE MIASTA KONIN
1.	PLB 300002	Dolina środkowej Warty	OSO ¹	57 104,4	1 272 ha
2.	PLH 300009	Ostoja Nadwarciańska	SOO ²	26 653,1	-

¹ obszar specjalnej ochrony ptaków, ² specjalne obszary ochrony siedlisk,

Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl

Na terenie miasta Konin ustanowiono 6 pomników przyrody mających na celu ochronę pojedynczych drzew odznaczających się sędziwym wiekiem, wielkością, a także głązy narzutowe z terenu miasta.

Istotną funkcję w ochronie bioróżnorodności pełnią lasy, będące siedliskiem życia największej liczby gatunków roślin i zwierząt. Lasy na terenie miasta zajmują powierzchnię 261,6 ha⁵.

Wskaźnik lesistości to wyrażony w procentach stosunek powierzchni porośniętej lasami do powierzchni całkowitej danego obszaru⁶. Aktualnie (2012) wskaźnik ten dla miasta Konin wynosi 3,2%. (lesistość województwa wielkopolskiego w 2012 roku wynosiła 25,7% a lesistość kraju 29,3%)⁷.

⁵ źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

⁶ źródło: Krajowy Program Zwiększania Lesistości, Warszawa 2003

⁷ źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

7. ILOŚĆ WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST W MIEŚCIE

W lipcu 2013 roku przeprowadzono inwentaryzację nagromadzonych wyrobów zawierających azbest na terenie miasta Konin. Inwentaryzację prowadzono poprzez spis z natury podczas wizytacji gospodarstw domowych. Na tej podstawie zewidencjonowano ilość wyrobów zawierających azbest jaka jest obecnie w posiadaniu osób fizycznych oraz podmiotów gospodarczych. Jak wynika z zebranych informacji najczęściej stosowanym wyrobem zawierającym azbest na terenie miasta są płyty azbestowo-cementowe pokryć dachowych - głównie płyty faliste oraz bardzo sporadycznie płyty typu „karo”. Zinwentaryzowane ilości tego typu materiału (płyty azbestowo-cementowe) zestawiono w tabelach 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11. Ponadto z danych udostępnionych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Koninie, Spółdzielnie Mieszkaniowe działające na terenie miasta oraz Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin wynika, że na terenie miasta występują rury i złącza azbestowo-cementowe oraz izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest.

Należy jednak przypuszczać, że nie jest to całkowita ilość znajdujących się w mieście wyrobów zawierających azbest. Często sama lokalizacja wyrobów w budynkach jest trudna do przeprowadzenia. Trzeba również pamiętać, że oprócz samych pokryć dachowych azbest zawierają także:

- miękkie płyty i masy torkretowe (poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego - ściany, stropy, zabezpieczenia konstrukcji stalowych);
- chłodnie kominowe i wentylatorowe (płyty, rury);
- sznury uszczelniające i tektura azbestowe w różnych instalacjach - kominy ceramiczne, piece, suszarnie;
- uszczelki, masy uszczelniające i zaprawy specjalne.

W celu obliczenia ilości wyrobów zawierających azbest w jednostce masy przyjęto, że 1 m² falistej oraz płaskiej płyty azbestowo-cementowej waży ok. 11,0 kg. W ten sposób oszacowano, że spodziewana masa odpadów zawierających azbest (płyty azbestowo-cementowe) w mieście wynosi łącznie ok. 1 797,2 Mg. Dodatkowo na terenie miasta znajduje się 10 530,1 mb rur azbestowo-cementowych (421,2 Mg, ponieważ 1 mb rury waży ok. 40 kg)⁸ oraz 30 605 m² izolacji natryskowych środkami zawierającymi w swoim składzie azbest.

W związku ze zmianą metodyki inwentaryzacji azbestu na terenie miasta mogą występować różnice względem poprzedniej inwentaryzacji. Podczas inwentaryzacji w 2008 roku brano pod uwagę tylko azbest należący do osób fizycznych. Natomiast w 2013 roku liczono ilości azbestu z całego terenu miasta Konin, również azbest na budynkach przemysłowych, budynkach użyteczności publicznej oraz działkach rekreacyjnych.

Prognozę ilości usuwanych wyrobów zawierających azbest oparto o założenia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Ustalono, że zewidencjonowana ilość wyrobów zawierających azbest zostanie usunięta do 2032 r. w sposób systematyczny - rocznie będzie usuwane ok. 94,6 Mg (nie wliczając rur oraz izolacji).

W celu osiągnięcia zakładanego celu wyroby azbestowe należałoby usuwać sukcesywnie, w miarę ich zużywania. Obecnie zainteresowanie mieszkańców miasta programem dofinansowania usunięcia wyrobów zawierających azbest jest niewystarczające. Średnio roczny budżet przeznaczony na ten cel przez Miasto jest wykorzystywany w około 50%. W latach 2007-2012 usunięto 155,4 Mg azbestu (2007 r. - 27,8 Mg, 2008 r. - 19,8 Mg, 2009 r. - 36 Mg, 2011 r. - 37,9 Mg, 2012 r. - 33,4 Mg)⁹. Jednak całkowite usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu miasta będzie wymagało wprowadzenia systemu zachęt finansowych dla właścicieli obiektów zawierających wyroby azbestowo-cementowe, a także wsparcia z budżetu państwa.

⁸ Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

⁹ Źródło: Urząd Miejski w Koninie

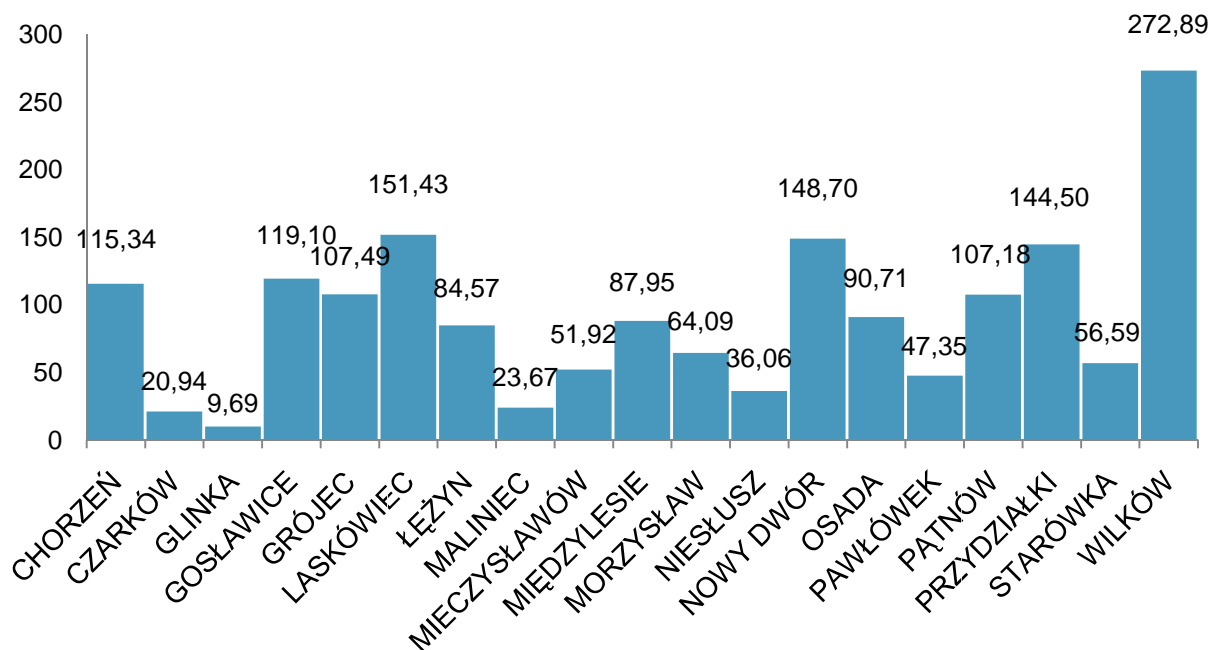

Tab. 5. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w mieście Konin w 2013 roku

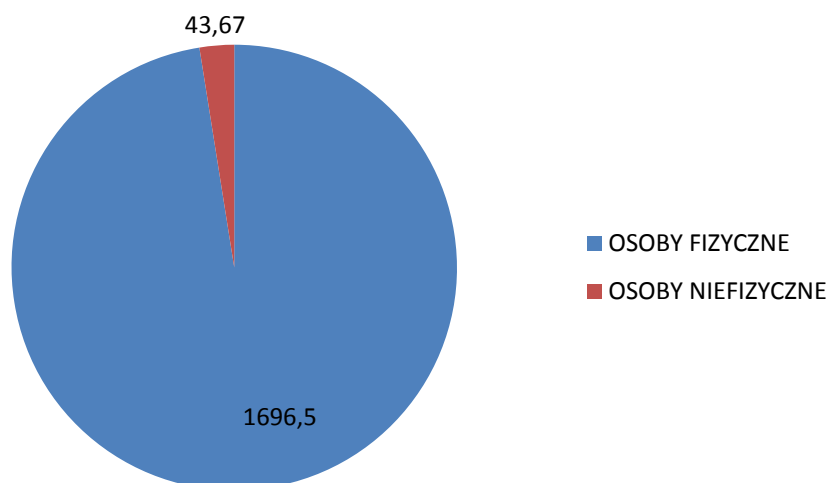
L.P.	OBRĘB	ILOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH					
		OSOBY FIZYCZNE		OSOBY NIEFIZYCZNE		OGÓŁEM	
		[m ²]	[Mg]	[m ²]	[Mg]	[m ²]	[Mg]
1.	Chorzeń	10485,30	115,34	-	-	10485,30	115,34
2.	Czarków	1887,65	20,76	16,80	0,18	1904,45	20,94
3.	Glinka	77,60	0,85	803,76	8,84	881,36	9,69
4.	Gostawice	9676,42	106,44	1151,01	12,66	10827,43	119,10
5.	Grójec	9772,11	107,49	-	-	9772,11	107,49
6.	Laskówiec	13255,08	145,80	511,85	5,63	13766,93	151,43
7.	Łężyn	7688,62	84,57	-	-	7688,62	84,57
8.	Maliniec	2143,98	23,58	8,23	0,09	2152,21	23,67
9.	Mieczysławów	4720,35	51,92	-	-	4720,35	51,92
10.	Międzylesie	7945,73	87,40	50,40	0,55	7996,13	87,95
11.	Morzyszaw	5600,19	61,60	226,56	2,49	5826,75	64,09
12.	Niesłusz	3278,69	36,06	-	-	3278,69	36,06
13.	Nowy Dwór	13367,66	147,04	151,20	1,66	13518,86	148,70
14.	Osada	8233,91	90,57	12,60	0,14	8246,51	90,71
15.	Pawłówek	4165,03	45,81	140,00	1,54	4305,03	47,35
16.	Pątnów	9541,01	104,95	203,00	2,23	9744,01	107,18
17.	Przydziaki	12959,26	142,55	177,80	1,95	13137,06	144,50
18.	Starówka	4639,63	51,03	505,99	5,56	5145,62	56,59
19.	Wilków	24794,89	272,74	14,00	0,15	24808,89	272,89
RAZEM		154233,11	1696,50	3973,20	43,67	158206,31	1740,17

źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ryc. 4. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w poszczególnych obrębach miasta Konin w 2013 roku [Mg]

Ryc. 5. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w mieście Konin w 2013 roku wg rodzaju własności [Mg]

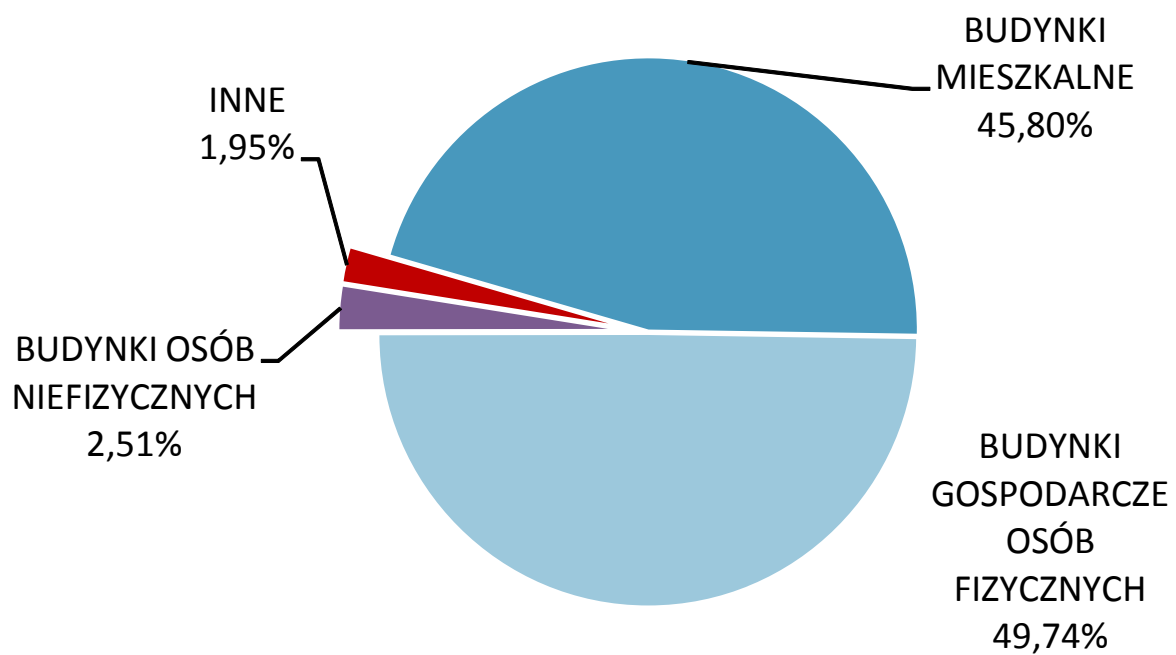

Tab. 6. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w mieście Konin w 2013 roku wg rodzaju budynku [m²]

L.P.	OBRĘB	BUDYNKI MIESZKALNE	BUDYNKI GOSPODARCZE OSÓB FIZYCZNYCH	BUDYNKI OSÓB NIEFIZYCZNYCH	INNE
1.	Chorzeń	4159,86	6259,62	-	65,82
2.	Czarków	1114,31	727,14	16,80	46,20
3.	Glinka	-	77,60	803,76	-
4.	Gostawice	5300,56	4353,63	1151,01	22,23
5.	Grójec	2785,40	6890,15	-	96,56
6.	Laskówiec	7415,18	5516,98	511,85	322,92
7.	Łęczyn	3899,72	3783,41	-	5,49
8.	Maliniec	1057,88	1086,10	8,23	-
9.	Mieczysławów	2089,69	2308,75	-	321,91
10.	Międzylesie	1549,31	6294,84	50,40	101,58
11.	Morzysław	2971,98	2628,21	226,56	-
12.	Niesłusz	1544,84	1733,85	-	-
13.	Nowy Dwór	5448,71	7826,55	151,20	92,40
14.	Osada	2785,32	4993,11	12,60	455,48
15.	Pawówek	1977,62	2061,41	140,00	126,00
16.	Pątnów	6170,71	3330,30	203,00	40,00
17.	Przydziałki	6269,56	6112,71	177,80	576,99
18.	Starówka	1512,21	3037,91	505,99	89,51
19.	Wilków	14403,60	9665,21	14,00	726,08
RAZEM		72456,46	78687,48	3973,20	3089,17

źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ryc. 6. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w mieście Konin w 2013 roku
wg rodzaju budynku [m²]

Tab. 7. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w mieście Konin w 2013 roku wg stopnia pilności

L.P.	OBRĘB	STOPIEŃ PILNOŚCI					
		I STOPIEŃ		II STOPIEŃ		III STOPIEŃ	
		[m ²]	[Mg]	[m ²]	[Mg]	[m ²]	[Mg]
1.	Chorzeń	65,82	0,72	-	-	10419,48	114,61
2.	Czarków	46,20	0,51	16,80	0,18	1841,45	20,25
3.	Glinka	-	-	694,40	7,64	186,95	2,06
4.	Gosławice	22,23	0,24	-	-	10805,20	118,86
5.	Grójec	55,43	0,61	163,18	1,79	9553,50	105,09
6.	Laskówiec	322,92	3,55	-	-	13444,01	147,88
7.	Łęczyn	5,49	0,06	-	-	7683,13	84,51
8.	Maliniec	-	-	-	-	2152,21	23,67
9.	Mieczysławów	321,91	3,54	-	-	4398,44	48,38
10.	Międzylesie	101,58	1,12	-	-	7894,55	86,84
11.	Morzysław	-	-	-	-	5826,75	64,09
12.	Niesłusz	-	-	-	-	3278,69	36,06
13.	Nowy Dwór	84,00	0,92	-	-	13434,86	147,78
14.	Osada	455,48	5,01	-	-	7791,03	85,70
15.	Pawówek	126,00	1,39	140,00	1,54	4039,03	44,43
16.	Pątnów	56,80	0,62	-	-	9687,21	106,56
17.	Przydziałki	582,59	6,41	10,28	0,11	12544,19	137,99
18.	Starówka	193,92	2,13	-	-	4951,70	54,47
19.	Wilków	277,36	3,05	301,01	3,31	24230,52	266,53
RAZEM		2717,73	29,88	1325,67	14,57	154162,90	1695,76

źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

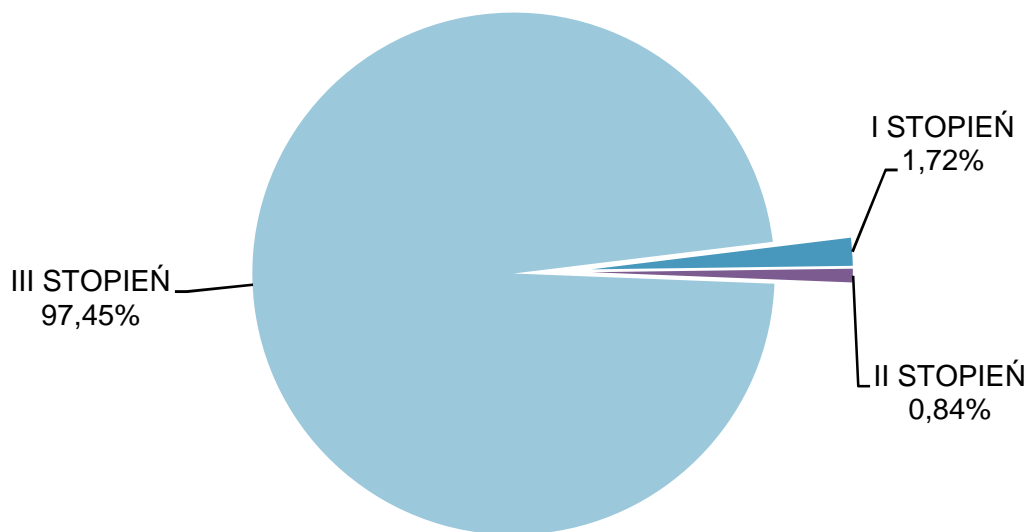
Wyjaśnienia:

I stopień pilności – wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie

II stopień pilności – ponowna ocena wymagana w czasie 1 roku

III stopień pilności – ponowna ocena wymagana w terminie do 5 lat

Ryc. 7. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w mieście Konin w 2013 roku
wg stopnia pilności

Tab. 8. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na ogródkach działkowych w mieście Konin w 2013 roku

L.P.	NAZWA	ILOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH	
		[m ²]	[Mg]
1.	ROD Górnik	231,91	2,55
2.	ROD Cukrownik	139,47	1,53
3.	ROD Relaks	894,25	9,84
4.	ROD Szarotka	508,91	5,60
5.	ROD Energetyk 1	80,68	0,89
6.	ROD Energetyk 2	457,13	5,03
7.	Gwarek	193,99	2,13
8.	ROD Hutnik	791,00	8,70
9.	ROD Wyspiański sektor A	213,23	2,34
10.	ROD Wyspiański sektor B	260,59	2,87
11.	ROD Ślesińska	27,43	0,30
12.	ROD Pawłów	265,01	2,91
Razem		4063,6	44,69

źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Tab. 9. Wykaz ilości wyrobów azbestowych znajdujących się na budynkach administrowanych przez Konińską Spółdzielnię Mieszkaniową

L.P.	ULICA	ILOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH	
		[m ²]	[Mg]
1.	Sosnowa 1	155,00	1,70
2.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego 19	206,70	2,27
3.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego 11	204,20	2,25
4.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego 13	204,20	2,25
5.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego 21	136,10	1,50
6.	Zakole 5	204,20	2,25
Razem		1110,40	12,22

źródło: Konińska Spółdzielnia Mieszkaniowa

Tab. 10. Wykaz długości sieci wodociągowej zbudowanej z rur azbestocementowych eksploatowanej przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Koninie

L.P.	ULICA	DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ [m]				
		Ø 50	Ø 80	Ø 100	Ø 150	Ø 200
1.	Ślesińska		326,0	106,0		
2.	Jędrzejewskiego	99,0	768,0	440,0		
3.	Staffa			103,5		
4.	Gostawicka	262,0				
5.	Gotycka	183,0				
6.	Muzealna				45,0	
7.	Dobra	64,0	117,0			
8.	Wesoła		545,5			
9.	Radosna		159,0			
10.	Pogodna		269,5			
11.	Kręta		101,0			
12.	Polna			305,0		
13.	Staromorzysławska			125,0	993,5	
14.	Południowa				94,5	
15.	Spokojna		122,5			
16.	Młodzieżowa		455,6			
17.	Weteranów		69,0			
18.	Pionierów			199,5		
19.	Kwiatowa			336,0		
20.	Budowlanych				118,0	
21.	11-go Listopada 22-33, Wyszyńskiego 34			374,5	272,0	
22.	Kardynała Stefana Wy- szyńskiego 7-15				339,5	
23.	Kardynała Stefana Wy- szyńskiego 12-22		40,0	395,0		
24.	Spółdzielców			266,5		427,5
25.	Traugutta				208,0	
26.	Tuwima			84,0		
27.	Broniewskiego				215,5	
28.	Solskiego				307,0	
29.	Powstańców Stycznio- wych				190,0	
30.	Kosmonautów				229,5	
31.	Kościuszki			367		407
Razem	10530,1 m	608,0	2973,1	3102,0	3012,5	834,5

źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Koninie (stan dn. 31.12.2012 r.)

Tab. 11. Wykaz ilości wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. w obszarze Miasta Konin

L.P.	OBRĘB	RODZAJ WYROBU	ILOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH [m ²]	STOPIEŃ PILNOŚCI
1.	Gosławice	izolacje natryskowe środkami	10818	III
2.	Pątnów	zawierającymi w swoim składzie azbest	19787	III
Razem			30605	

źródło: Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.

8. ASPEKTY FINANSOWE PROGRAMU

Usuwanie wyrobów zawierających azbest, szczególnie w przypadku elementów budowlanych jest kosztowne i wymaga odpowiednich nakładów finansowych. W chwili obecnej koszt demontażu, transportu i unieszkodliwienia 1 m² materiału zawierającego azbest kształtuje się w granicach 20-30 zł, z tego około 10-12 zł to koszty transportu. Szacuje się, że całkowity koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest będących własnością osób fizycznych z terenu miasta Konin wyniesie od ok. 3 084 662,20 zł do 4 626 993,3 zł. Oszacowana kwota może ulec nieznacznemu zmniejszeniu z uwagi na niższe koszty transportu wynikające z bliskości składowiska odpadów azbestowych.

Program zakłada dofinansowanie kosztów usuwania wyrobów zawierających azbest (kosztów, transportu i unieszkodliwiania) ze środków budżetu miasta, jednak nie więcej niż 2 tys. zł dla jednej osoby fizycznej i 6 tys. zł dla innych podmiotów, np. spółdzielni mieszkaniowych.

W razie zwiększonego zapotrzebowania miasto Konin podejmie starania o pozyskanie środków finansowych z zewnętrznych źródeł tj.:

- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- i innych.

Przyznanie dofinansowania będzie uzależnione od stopnia pilności wymiany pokrycia dachowego wynikającego z oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest i lokalizacji obiektu oraz kolejności złożenia wniosku o dofinansowanie. W pierwszej kolejności pomoc finansowa będzie przyznawana właścicielom obiektów, których stan techniczny pokrycia dachowego jest oceniany jako pilny i obiekty te zlokalizowane są w rejonie dużego nagromadzenia wyrobów zawierających azbest.

Warunki otrzymania dofinansowania z Urzędu Miejskiego w Koninie określa Uchwała nr 111 Rady Miasta Konina z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej w zakresie inwestycji związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z nieruchomości położonych na terenie miasta Konina oraz sposobu jej rozliczania.

Prezydent Miasta Konin w ramach usuwania przez osoby fizyczne i inne podmioty wyrobów zawierających azbest sfinansuje koszty związane z transportem i unieszkodliwianiem tych odpadów. Koszty te zostaną bezpośrednio przekazane wnioskodawcy na podstawie odrębnie zawartej umowy. Wyroby zawierające azbest pochodzących z obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie właściciela nieruchomości usuwającego te odpady. W celu usunięcia w/w odpadów zgodnie z istniejącymi przepisami ustawy o odpadach i rozporządzeniem w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz sfinansowania kosztów związanych z transportem i unieszkodliwianiem odpadów, usuwający odpady- wyroby zawierające azbest powinien złożyć wniosek w Wydziale Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Koninie wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do ww. uchwały (załącznik nr 3 *Programu*). Osoby fizyczne i inne podmioty składające wniosek o dofinansowanie spełnić muszą poniższe warunki:

- muszą posiadać tytuł prawny do nieruchomości w Koninie, z której usuwane będą wyroby zawierające azbest;
- muszą posiadać sporządzoną ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (załącznik nr 1 *Programu*), z której wynika konieczność wykonania wymiany, a następnie przedłożyć ją organowi nadzoru budowlanego (Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Koninie, ul. Wodna 1);
- muszą złożyć w Wydziale Ochrony Środowiska informacje o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania (załącznik nr 2 do *Programu*);

- są zobligowane do dokonanie, o ile jest wymagane w przepisach prawa budowlanego, zgłoszenia do organu administracji architektoniczno-budowlanej - Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Koninie - zamiaru wykonania robót budowlanych lub uzyskanie decyzji budowlanej, w zależności od charakteru zaplanowanych prac, podczas których zostanie dokonany demontaż wyrobów zawierających azbest;
- muszą posiadać oświadczenie przedsiębiorcy, który będzie dokonywał demontażu wyrobów zawierających azbest, o spełnieniu obowiązków określonych w § 6 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 2.04.2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) przy wykonywaniu prac z azbestem.

9. LOKALIZACJA SKŁADOWISK ODPADÓW AZBESTOWYCH

Najczęściej stosowaną metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych jest ich składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub też na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Obecnie funkcjonuje 31 składowisk przyjmujących do składowania odpady azbestowe oraz jest planowana budowa kolejnych 8 składowisk.

Rozwój technologii dopuszcza składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych oraz przetwarzanie odpadów azbestowych w celu ostatecznego unicestwienia włókien azbestu.

Zgodnie z § 19 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. 2013.523):

- składowiska odpadów lub wydzielone kwatery na terenie innych składowisk odpadów przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów o kodach 17 06 01 i 17 06 05, w postaci nieprzekształconej, buduje się w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się,
- każdorazowo po złożeniu w/w odpadów ich powierzchnię zabezpiecza się przed emisją pyłów przez przykrycie izolacją syntetyczną lub warstwą gruntu,
- składowanie odpadów należy zakończyć na poziomie 2 m poniżej poziomu terenu otoczenia a następnie składowisko wypełnia się gruntem do poziomu terenu.

Podmiotem zajmujących się zagospodarowaniem odpadów zawierających azbest na terenie miasta jest Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Składowisko odpadów niebezpiecznych zlokalizowane jest przy ulicy Sulańskiej 11 w Koninie. Wolna pojemność składowiska wynosi 74 000 m³. Planowana jest również rozbudowa tego obiektu¹⁰.

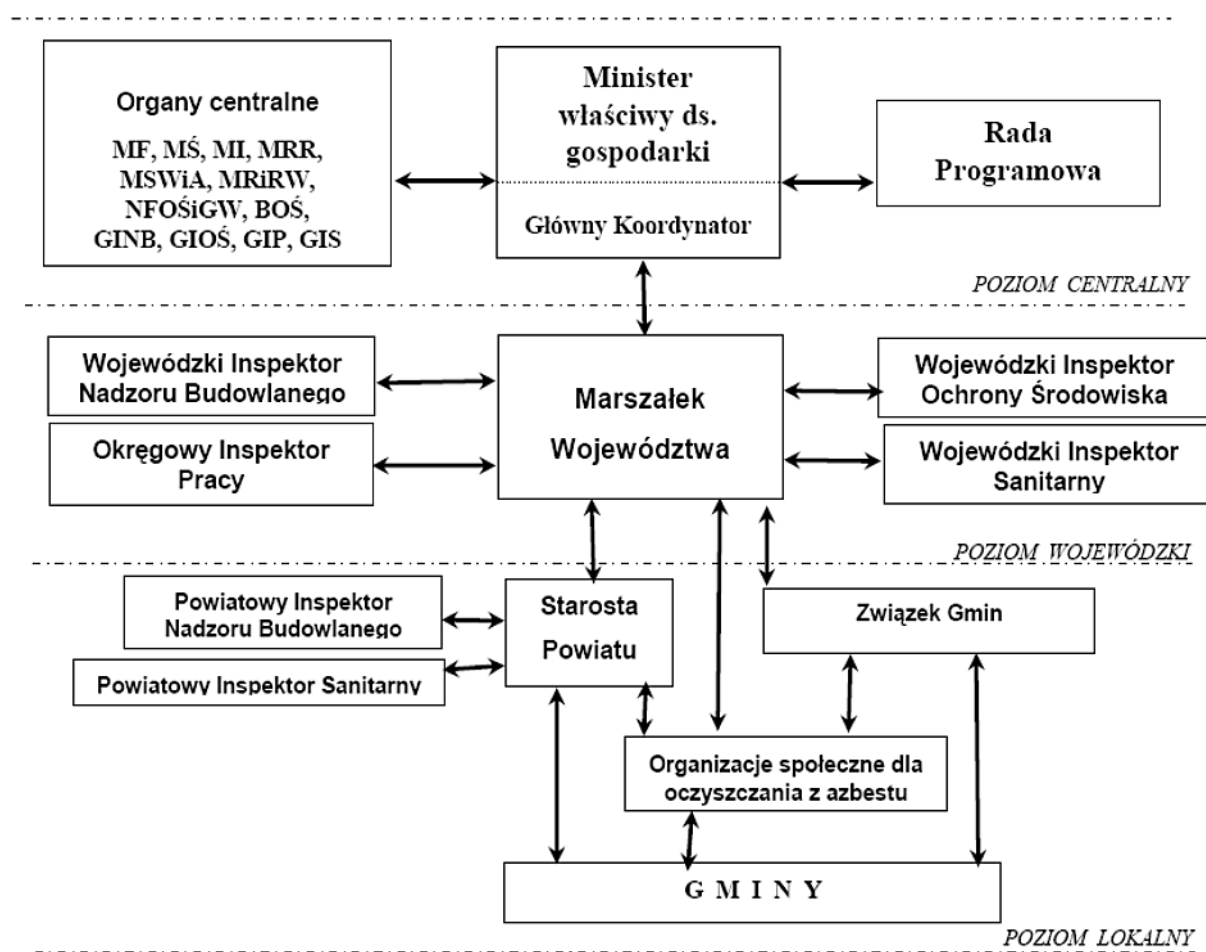
¹⁰ źródło: Baza Azbestowa, www.bazaazbestowa.gov.pl (stan na 1.01.2013)

10. ZAŁOŻENIA ORGANIZACJI, KONTROLI I MONITORINGU PROGRAMU

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski zakłada, że w jego realizacji będą brały udział jednostki i instytucje trzech poziomów tj.:

- centralnego - Rada Ministrów, minister właściwy do spraw gospodarki i w strukturze ministerstwa Główny Koordynator Programu;
- wojewódzkiego - wojewoda, samorząd województwa;
- lokalnego - samorząd powiatowy, samorząd gminny.

Ryc. 8. Schemat ilustrujący współpracę organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego, jednostek inspekcyjnych i organizacji samorządowych

Każdemu z w/w poziomów przyporządkowano konkretne zadania realizacyjne. Na poziomie lokalnym za realizację zadań odpowiedzialne są:

- samorząd powiatowy;
- samorzady gminne.

Do zadań Prezydenta Miasta należy:

- uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w programach usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest;
- współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem;
- przygotowywanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu;
- przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań *Programu*.

Do zadań Rady Miasta należy przyjmowanie rocznych sprawozdań finansowych Prezydenta Miasta z realizacji zadań *Programu* w ramach realizacji budżetu miasta.

W *Programie* usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski sformułowano również wytyczne dla jednostek samorządu lokalnego dotyczące przygotowania planów gospodarki odpadami w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest. Wytyczne dla samorządów przedstawia tab. 12.

Tab. 12. **Wytyczne dla jednostek samorządu lokalnego do sporządzenia planów gospodarki odpadami**

WYSZCZEGÓLNIENIE	JEDNOSTKA SAMORZĄDU
Wypełnienie przez właścicieli obiektów budowlanych arkuszy oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest zgodnie z Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) i złożenia ich do właściwego urzędu.	
Należy szczególną uwagę zwrócić na prawidłowy opis w arkuszach obiektów publicznych, jak na przykład: drogi, place, szkoły, przedszkola, żłobki, szpitale, domy kultury i tym podobne obiekty, które będą w przyszłości mogły korzystać finansowo ze wsparcia z zewnątrz i których oczyszczenie z azbestu powinno nastąpić w pierwszej kolejności.	Samorząd gminy
Sporządzenie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest, w układzie 3-ch grup pilności, jak w arkuszach ocen.	
Przekazanie zebranych informacji wraz z arkuszami ocen do urzędu nadzoru budowlanego w powiecie.	

Miasto w pierwszej kolejności powinno skupić się na działaniach edukacyjno-informacyjnych skierowanych do mieszkańców polegających na informowaniu mieszkańców na temat negatywnych skutków oddziaływania azbestu na stan zdrowia mieszkańców oraz o możliwości usunięcia wyrobów zawierających azbest, co ma na celu skłonienie właścicieli nieruchomości do wypełnienia nałożonego na nich ustawowo obowiązku usunięcia wyrobów zawierających azbest do 2032 r. Miasto powinno więc zadbać, aby formularze, na podstawie których dokonywana ma być ocena stanu nieruchomości pod kątem obecności azbestu i stopnia jego zużycia, były dostępne w urzędzie oraz, o ile istnieje taka możliwość, również na stronie internetowej miasta. Miasto ma także służyć pomocą swoim mieszkańcom na temat wymaganych procedur usuwania, zabezpieczania, wywożenia i składowania azbestu. Informacje te powinny znaleźć się na stronie internetowej urzędu miejskiego, na tablicach informacyjnych w jego budynku, ulotkach i plakatach, a także być przekazywane podczas spotkań z mieszkańcami. Miasto powinno szukać sojuszników swoich działań wśród lokalnych organizacji pozarządowych, dziennikarzy starając się zainteresować ich tematyką azbestu, szczególnie w skali regionu oraz służąc informacjami na temat jego usuwania tak, aby wzmacniać prowadzone przez siebie działania informacyjno-edukacyjne.

Do zadań miasta należy zebranie informacji podawanych przez właścicieli nieruchomości w postaci wypełnionych arkuszy Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

wg Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) (Załącznik 1 do *Programu*). Informacje zebrane na podstawie arkuszy ocen powinny być na bieżąco wprowadzane do bazy azbestowej.

Wielu mieszkańców miasta nie będzie stać na pokrycie kosztów usunięcia azbestu samodzielnie, co w konsekwencji może powodować, że będzie on nadal stanowił zagrożenie. Proponuje się więc, aby miasto promowało na większą skalę wypracowane procedury organizacyjno-administracyjne dofinansowania i monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest. Istniejące możliwości dofinansowania usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z budżetu miasta prawdopodobnie nie są znane wszystkim mieszkańcom.

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest;
- sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest;
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia;
- sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest;
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest;
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury;
- sporządzenie i przedłożenie Marszałkowi Województwa (dot. przedsiębiorców) lub Prezydentowi Miasta (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz coroczna aktualizacja informacji o wyrobach zawierających azbest (wg załącznika do Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011, Nr 8, poz. 31));
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- uzyskanie wymaganych zezwoleń i uzgodnień zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
  - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium;
  - informacje o metodach wykonywania planowanych prac;
  - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
  - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;

- posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu;
- zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy;
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest;
- złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Ocena wdrażania *Programu* będzie się opierała na okresowych sprawozdaniach, w których określone zostaną wskaźniki realizacji *Programu* w zakresie usuwania azbestu. Wskaźniki te pozwalają porównać przyjęte założenia z rzeczywistym obrazem funkcjonującego systemu. Wobec powyższego wprowadzono wskaźniki efektywności realizacji *Programu* zawarte w tab. 13. przyjmując, że lista ta może być sukcesywnie modyfikowana.

Tab. 13. **Wskaźniki monitorowania Programu**

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA
A. Wskaźniki stopnia realizacji Planu, stanu gospodarki odpadami i zmiany presji na środowisko	
Ilość usuniętych płyt azbestowo-cementowych	Mg/rok
Ilość usuniętych płyt azbestowo-cementowych w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w mieście	%
Ilość wytworzonych odpadów azbestowych przekazanych do unieszkodliwienia	% Mg/rok
Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	PLN
B. Wskaźniki świadomości społecznej	
Ilość przeprowadzonych akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami azbestowymi	liczba/rok
Ilość zgłoszeń prac przy naprawie wyrobów zawierających azbest lub ich usunięciu organom Nadzoru Budowlanego	liczba/rok
Ilość zgłoszonych inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest	liczba/rok

11. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Głównym zadaniem miasta Konin jest eliminacja z obszaru miasta odpadów oraz materiałów zawierających azbest oraz ochrona zdrowia mieszkańców miasta przed szkodliwymi skutkami zdrowotnymi związanymi z użytkowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest do 2032 roku. Realizacja tego zadania będzie możliwa jeśli miasto będzie sukcesywnie wykonywać działania zawarte w tab. 14.

Tab. 14. Harmonogram realizacji Programu usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Konin

L.P.	DZIAŁANIE	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	SZACUNKOWE KOSZTY W TYS. PLN / ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	Ustalenie rejonów spodziewanego wzrostu zagrożenia pyłem azbestu z uwagi na koncentrację występowania uszkodzeń lub technicznego zużycia wyrobów zawierających azbest.	Prezydent	2016	środki własne, fundusze ochrony środowiska, budżet państwa, środki unijne
2.	Wystąpienie do odpowiednich jednostek ¹¹ o przeprowadzenie monitoringu zagrożonych rejonów (obiektów) i ustalenie stopnia emisji pyłu i włókien azbestu w przypadku ich stwierdzenia, przedstawienie wyników monitoringu na mapie miasta.	Prezydent, jednostki badawcze	2016	w ramach działalności własnej Urzędu Miejskiego
3.	Podjęcie w miarę potrzeby odpowiednich działań administracyjnych w stosunku do właścicieli lub zarządców obiektów szczególnie zagrożonych.	Prezydent Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego	zadanie ciągłe	w ramach działalności własnej Urzędu Miejskiego
4.	Współpraca z przedsiębiorstwami zajmującymi się usuwaniem wyrobów zawierających azbest (w tym wnikliwe analizowanie wniosków w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest, szczególnie w zakresie wyposażenia technicznego do prowadzenia takich prac oraz zatrudniania pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest), stworzenie i aktualizowanie rejestrów podmiotów zajmujących się zagospodarowaniem odpadów zawierających azbest na terenie miasta.	Prezydent, Marszałek Województwa	zadanie ciągłe	w ramach działalności własnej
5.	Prowadzenie lokalnej polityki społecznej w zakresie dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest, (program dofinansowywania usuwania odpadów zawierających azbest przez osoby fizyczne).	Prezydent	zadanie ciągłe	ok. 50,00/rok / środki własne, fundusze ochrony środowiska, budżet państwa, środki unijne

¹¹ laboratorium posiadające akredytację na pomiary stężeń pyłu azbestowego w powietrzu

L.P.	DZIAŁANIE	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	SZACUNKOWE KOSZTY W TYS. PLN / ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
6.	Aktualizacja programu usuwania azbestu wraz z inwentaryzacją.	Prezydent	2019	ok. 15,00 / środki własne, fundusze ochrony środowiska, budżet państwa, środki unijne
7.	Sukcesywne dokonywanie przeglądów technicznych obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta stosownie do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. i sukcesywne usuwanie tych wyrobów w zależności od wyników oceny.	Prezydent Właściciele obiektów	zadanie ciągłe	brak danych / środki własne, fundusze ochrony środowiska, budżet państwa, środki unijne
8.	Rozpowszechnienie informacji wśród mieszkańców miasta na temat obowiązku wypełnienia przez właścicieli obiektów budowlanych „arkuszy oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania...” zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. z późna. zm. i złożenia ich do właściwego urzędu.	Prezydent	zadanie ciągłe	w ramach działalności własnej / środki własne, fundusze ochrony środowiska, budżet państwa, środki unijne
9.	Przeprowadzenie akcji informacyjnej wśród właścicieli, zarządców lub użytkowników miejsc, w których jest lub był wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest (przygotowanie folderów informacyjnych dotyczących dokonywania przeglądu technicznego tych wyrobów oraz dokonania oceny stanu i możliwości ich bezpiecznego użytkowania).	Prezydent	zadanie ciągłe	ok. 1,00/rok / środki własne, fundusze ochrony środowiska, budżet państwa, środki unijne
10.	Współpraca z Nadzorem Budowlanym, wymiana informacji między organami (coroczna) dotycząca ocen wyrobów zawierających azbest oraz zgłoszeń prac przy naprawie lub ich usunięciu.	Prezydent	zadanie ciągłe	w ramach działalności własnej Urzędu Miejskiego
11.	Wyznaczenie w urzędzie miasta osób odpowiedzialnych za nadzorowanie realizacji programu usuwania azbestu na ich terenie, kontakt z osobami prawnymi i fizycznymi.	Prezydent	2015	w ramach działalności własnej Urzędu Miejskiego
12.	Sporządzenie i aktualizowanie zbiorczego wykazu obiektów zawierających azbest, w układzie 3-ch grup pilności (jak w arkuszach ocen).	Prezydent	zadanie ciągłe	w ramach działalności własnej Urzędu Miejskiego
13.	Przekazanie zebranych informacji wraz z arkuszami ocen, do urzędu nadzoru budowlanego w mieście.	Prezydent, Właściciele obiektów	zadanie ciągłe	w ramach działalności własnej Urzędu Miejskiego
14.	Podjęcie działań w celu zabezpieczenia środków z budżetu miasta, podjęcie współpracy w celu pozyskania informacji na temat preferencyjnych kredytów ekologicznych na usuwanie wyrobów azbestowych w bankach.	Prezydent	zadanie ciągłe	w ramach działalności własnej Urzędu Miejskiego

źródło: opracowanie własne

12. STRESZCZENIE

Pomimo zakazu stosowania wyrobów azbestowych, materiał ten będzie elementem struktury wielu obiektów budowlanych jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że prawidłowe użytkowania wyrobów azbestowych nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi. Najczęstszym źródłem niebezpieczeństwa ze strony azbestu jest obróbka mechaniczna elementów azbestowych, wywołująca emisję włókien do powietrza.

W celu eliminacji zagrożenia dla zdrowia ludzi ze strony azbestu w Polsce wprowadzono szereg uregulowań prawnych w tym zakresie oraz opracowano długofalowy program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, zakładający całkowite usunięcie azbestu i wyrobów azbestowych do 2032 r. *Program* zobowiązuje wszystkich jego uczestników (jednostki i instytucje) do podjęcia konkretnych działań.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Konina na lata 2013-2032 jest efektem realizacji założeń programu krajowego. Dokument określa przyjętą lokalną strategię postępowania w latach 2013-2032 wraz ze szczegółowym harmonogramem na najbliższe 4 lata, zmierzającą w długoterminowej perspektywie do usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Konin do 2032 roku.

Powodzenie realizacji *Programu* uzależnione jest w dużej części od właścicieli i zarządców obiektów budowlanych, na których to spoczywa obowiązek prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Zebranie tych informacji pozwoli na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat ilości nagromadzonego na terenie miasta azbestu i podjęcie przez miasto dalszych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotną częścią *Programu* jest stworzenie łatwo dostępnego systemu informacji na temat zagrożenia zdrowotnego wywoływanego włóknami azbestu oraz możliwości zagospodarowywania odpadów azbestowych w mieście. Głównym zadaniem *Programu* jest jednak mobilizowanie mieszkańców miasta oraz podmiotów gospodarczych do usuwania tych wyrobów poprzez wprowadzanie zachęt finansowych tj. programów dofinansowania.

ZAŁĄCZNIK 1. OCENA STANU I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST (DZ.U. 2010, NR 162, POZ. 1089) - WZÓR

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego /instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj zabudowy¹⁾: .....

Numer działki ewidencyjnej²⁾: .....

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾: .....

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾: .....

Ilość wyrobu⁴⁾: .....

Data sporządzania poprzedniej oceny⁵⁾: .....

Grupa / Nr	Wyrób - rodzaj	Przyjęta punktacja	Ocena
I	Sposób zastosowania azbestu		
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2.	Tynk zawierający azbest	30	
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m ³)	25	
4.	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5.	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6.	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7.	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8.	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10.	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14.	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15.	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16.	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17.	Na zewnątrz obiektu (np. tynki)	20	

Grupa / Nr	Wyrób - rodzaj	Przyjęta punktacja	Ocena
18.	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20.	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca / obiektu / urządzenia budowlanego / instalacji przemysłowej		
21.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22.	Stałe lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23.	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24.	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25.	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiektu, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilne usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
 (nazwisko i imię)
 .....
 (miejscowość, data)

.....
Właściciel / Zarządca
 (podpis)
 .....
 (adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

¹⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.

²⁾ Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.

³⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.

⁴⁾ Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).

⁵⁾ Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

ZAŁĄCZNIK 2. INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST (DZ.U. 2011, NR 8, POZ. 31) - WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca / urządzenia / instalacji, adres²⁾:

.....
.....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest - imię i nazwisko lub nazwa i adres:

.....
.....

3. Rodzaj zabudowy³⁾:

.....

4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:

.....

5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:

.....

6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:

.....
.....

7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:

.....

8. Stopień pilności⁷⁾:

.....

9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:

a) nazwa i numer dokumentu: .....

b) data ostatniej aktualizacji: .....

10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów: .....

11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾: .....

.....
(podpis)

data: .....

Objaśnienia:

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1% lub więcej azbestu.

²⁾ Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

³⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

⁴⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

⁵⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,

- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
- drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.

⁶⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).

⁷⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089).

⁸⁾ Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

ZAŁĄCZNIK 3. WZÓR WNIOSKU O DOFINANSOWANIE

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 111
Rady Miasta Konina
z dnia 27 kwietnia 2011 r.

W N I O S E K

o udzielanie dotacji celowej w zakresie inwestycji związanych z usuwaniem wytrobów zawierających azbest z nieruchomości położonych na terenie miasta Konina oraz sposobu jej rozliczania.

1. Imię i Nazwisko wnioskodawcy (właściciela budynku/działki)

Imię.....

Nazwisko.....

2. Imię i Nazwisko współwłaściciela/i budynku/działki

Imię.....

Nazwisko.....

3. Adres zameldowania i telefon kontaktowy wnioskodawcy.....

Telefon kontaktowy.....

4. Adres nieruchomości, z której usuwane będą odpady azbestowe (jeśli jest inny niż podany
wyżej), obręb, nr ewidencyjny działki:.....

5. Tytuł prawny do nieruchomości:.....

(własność, współwłasność, najem, użyczenie, inny)

6. Opis przedsięwzięcia: (zakres prac związanych z usuwaniem wytrobów zawierających
azbest i prac towarzyszących – płyty dachowe/płyty elewacyjne/inne (jakie)): .....

7. Przewidywana ilość wytrobów zawierających azbest przewidzianych do usunięcia w m²

lub kg .....

8. Wnioskowana kwota dotacji, ustalona na podstawie pkt. 7 .....

- .....
9. Planowany termin realizacji prac.....
10. Oświadczam, że wszystkie dane zawarte w powyższym wniosku wypełniłem/am zgodnie z prawdą.

.....
(data i podpis Wnioskodawcy)

Wymagane załączniki (kserokopie poniższych dokumentów, na żądanie organu należy przedłożyć do wglądu oryginały):

- 1) Aktualny dokument potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości (akt notarialny, odpis z księgi wieczystej). W przypadku współwłaścicieli należy dołączyć zgodę wszystkich pozostałych właścicieli na realizację zadania, w przypadku wspólnoty mieszkaniowej uchwałę właściwego organu.
- 2) Zgłoszenie robót budowlanych lub decyzji o pozwoleniu na budowę, obejmujących w swoim zakresie demontaż wyrobów zawierających azbest (Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego) – zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane.
- 3) Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest z dnia 2 kwietnia 2004r.
- 4) Informacja o wyrobach zawierających azbest – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest.